

EIROPAS KOPIENU KOMISIJA

Briselē, 27.11.2007
COM(2007) 754 galīgā redakcija

**KOMISIJAS ZIŅOJUMS EIROPAS PARLAMENTAM, PADOMEI UN EIROPAS
EKONOMIKAS UN SOCIĀLO LIETU KOMITEJAI**

Otrais ziņojums par tabakas izstrādājumu direktīvas piemērošanu

1.	Ievads	3
2.	Definīcijas (2. pants)	3
3.	Maksimālais pieļaujamais darvas, nikotīna un oglekļa monoksīda daudzums (3. pants).....	4
4.	Mērīšanas metodes (4. pants) un satura marķēšana	4
4.1.	Darvas, nikotīna un oglekļa monoksīda daudzuma mērīšana	4
4.2.	Laboratorijas	5
4.3.	Sadarbības tīkls <i>GoToLab</i>	5
5.	Marķēšana (5. pants)	6
5.1.	Brīdinājuma uzraksti	6
5.2.	Krāsaini attēli	6
6.	Sastāvdaļas (6. pants)	7
6.1.	Ziņošana par tabakas izstrādājumu sastāvdaļām.....	7
6.2.	Administratīvā vienošanās ar Kopīgo pētniecības centru	8
6.3.	<i>REACH</i> regula.....	8
7.	Izstrādājuma apraksts (7. pants).....	9
8.	Tabaka orālai lietošanai (8. pants)	9
8.1.	Zinātniskais atzinums	9
8.2.	Orālās tabakas aizlieguma īstenošana	10
9.	Pielāgojumi (9. un 10. pants)	10
10.	Kopējais sastāvdaļu saraksts (12. pants)	10
11.	Tabakas izstrādājumu imports, pārdošana un patēriņš (13. pants).....	11
12.	Potenciālās problēmas	11
12.1.	Pašuztinamas cigaretes.....	11
12.2.	Jauni tabakas un nikotīna izstrādājumi	12
12.2.1.	Potenciālais tirgus	12
12.2.2.	Grūtības pārvaldības jomā.....	12
13.	Izstrādājumu drošumatbildība	12

1. IEVADS

2001. gada 5. jūnija Direktīvas 2001/37/EK par dalībvalstu normatīvo un administratīvo aktu tuvināšanu attiecībā uz tabakas izstrādājumu ražošanu, noformēšanu un pārdošanu¹ (turpmāk tekstā „direktīva”) 11. pants paredz, ka Komisija regulāri ziņo Eiropas Parlamentam, Padomei un Ekonomikas un sociālo lietu komitejai par direktīvas piemērošanu. Pirmais ziņojums par direktīvas piemērošanu pieņemts 2005. gada 27. jūlijā.

Šis ziņojums attiecas uz direktīvas piemērošanas otro novērtējumu. Galvenokārt tas balstīts uz darbu, ko saskaņā ar direktīvas 10. pantu pēdējo divu gadu laikā tabakas izstrādājumu regulatīvajā komitejā paveikušas dalībvalstis, un to sniegto informāciju. Ziņojumā ņemti vērā tabakas uzraudzības jomā iesaistīto personu, Eiropas Parlamenta un dalībvalstu viedokļi. Tajā norādītas arī potenciālās jomas, attiecībā uz kurām direktīvā iespējamas izmaiņas, lai dalībvalstis un Eiropas Parlaments varētu tās pienācīgi apspriest pirms Komisija lems par formāla direktīvas grozījumu priekšlikuma iesniegšanu.

2. DEFINĪCIJAS (2. PANTS)

Pašreizējā sastāvdaļas definīcija 2. panta 5. punktā attiecas uz vielām vai sastāvdaļām, ko izmanto tabakas izstrādājuma ražošanā vai sagatavošanā un kas iekļautas gatavajā izstrādājumā, pat ja tās pārveidotas, ietverot papīru, filtru, krāsas un uzlīmes. Definīcija neattiecas uz tabakas lapām vai citām dabīgām vai nepārstrādātām tabakas auga daļām.

Taču PVO tabakas izstrādājumu definīcijā un tiesību aktos dažās valstīs, kuras nav ES dalībvalstis (piemēram, Kanādā), definīcijā ietvertas arī tabakas lapas. Pēdējo gadu laikā Komisija ir saņēmusi vairākus jautājumus saistībā ar radioaktīvajām un citām vielām tabakas izstrādājumos — radonu (Rn), poloniju (Po-210), kadmiju (Cd) utt. — un par to ietekmi uz veselību. Visi šie jautājumi attiecas uz tabakas lapām. Tas izraisījis diskusijas par to, vai tabakas lapas un to sastāvdaļas (dabīgās un/vai mākslīgās) būtu jāietver definīcijā un tādējādi jāreglamentē ar direktīvu.

Turpmākā rīcība

Komisija pētīs, vai ir lietderīgi iekļaut sastāvdaļu definīcijā tabakas lapas un citas dabīgas vai nepārstrādātas tabakas auga daļas.

¹ OV L 194, 18.7.2001., 26. lpp.

3. MAKSIMĀLAIS PIEĻAUJAMĀIS DARVAS, NIKOTĪNA UN OGLEKĻA MONOKSĪDA DAUDZUMS (3. PANTS)

Direktīvas 3. panta 1. punktā noteikts maksimāli pieļaujama darvas, nikotīna un oglekļa monoksīda (*TNCO*) saturs cigaretēs, kuras tiek laistas brīvā apgrozībā ES. Ierobežojums šobrīd ir spēkā visās 27 dalībvalstīs².

Direktīvas 3. panta 2. punkts paredz, ka ne vēlāk kā līdz 2007. gada 1. janvārim šādus pašus maksimāli pieļaujamus daudzumus jāattiecina uz cigaretēm, kuras ražo Eiropas Kopienā un eksportē no tās. Neviena dalībvalsts nav vērsusies Komisijā ar prasību pagarināt pārejas periodu, un Komisija neplāno grozīt direktīvu šajā jautājumā.

4. MĒRĪŠANAS METODES (4. PANTS) UN SATURA MARKĒŠANA

Diskusijās, ko izraisīja pirmais ziņojums par direktīvas piemērošanu, atklājās, ka dalībvalstis vēlas lielāku skaidrību tādos jautājumos kā, piemēram, to robežvērtību interpretācija, kas direktīvā noteiktas attiecībā uz *TNCO* testēšanu, un laboratoriju apstiprināšana, lai tās varētu turpmāk sadarboties³.

4.1. Darvas, nikotīna un oglekļa monoksīda daudzuma mērīšana

Saskaņā ar direktīvu nodibinātā tabakas izstrādājumu regulatīvā komiteja izveido darba grupu, kurā piedalās vairāku dalībvalstu eksperti, Komisijas Kopīgais pētniecības centrs un valdību laboratoriju tabakas un tabakas izstrādājumu jomā (*GoToLab*) Eiropas sadarbības tīkla priekšsēdētājs. Komisijas veselības un patērētāju aizsardzības ģenerāldirektorāta (*SANCO*) publicētajā nesaistošajā praktiskajā ceļvedī „Cigarešu satura mērīšana un daži pamatnoteikumi laboratoriju apstiprināšanai”⁴ darba grupa ierosināja, ka maksimālās robežvērtības, kas aprēķinātas saskaņā ar *ISO 8243*, pieņem par maksimāli pieļaujamām vērtībām, kuras var svārstīties ticamības intervāla robežās.

Direktīvā minēts, ka vajadzības gadījumā tabakas izstrādājumu regulatīvā komiteja metodes pielāgos zinātnes un tehnikas attīstībai. 2007. gada aprīlī Komisija apspriedās ar regulatīvo komiteju par dažādu pastāvošo smēķēšanas režīmu (*ISO*, Masačūsetsas režīms, Kanādas intensīvais režīms, kompensējošā metode) pozitīvajiem un negatīvajiem aspektiem. Galīgs secinājums netika pieņemts, lai gan

---

² 2004. gada 1. janvārī maksimālais pieļaujama *TNCO* saturs stājās spēkā 14 dalībvalstīs (EU 15, izņemot Grieķiju). 10 jaunajās dalībvalstīs tas ir spēkā no pievienošanās dienas — 2004. gada 1. maija —, tāpat kā Rumānijā un Bulgārijā — no to pievienošanās dienas 2007. gada 1. janvārī. Arī Grieķijā ierobežojums stājās spēkā 2007. gada 1. janvārī, kad beidzās tai piešķirtais pagaidu atbrīvojums.

³ Apstiprināto laboratoriju saraksts pieejams

http://ec.europa.eu/health/ph_determinants/life_style/Tobacco/label_lab_en.htm.

⁴ Dokuments publicēts

http://ec.europa.eu/health/ph_determinants/life_style/Tobacco/Documents/best_practices_en.pdf.

lielākā daļa dalībvalstu vēlējās turpināt izmantot pastāvošo obligāto *ISO* smēķēšanas režīmu, kamēr uzticami pierādījumi neliecina, ka ir labākas metodes tā aizstāšanai⁵.

4.2. Laboratorijas

Pamatojoties uz dalībvalstu informāciju un labu praksi, iepriekšminētā darba grupa ierosināja vairākus kritērijus attiecībā uz testēšanu un pārbaudes laboratorijām. Tie iekļauti arī praktiskajā ceļvedī „Cigarešu satura mērīšana un daži pamatnoteikumi laboratoriju apstiprināšanai”⁴.

4.3. Sadarbības tīkls *GoToLab*

GoToLab tika izveidots 2002. gada janvārī kā Eiropas sadarbības tīkls valdību laboratorijām tabakas un tās izstrādājumu jomā, lai veicinātu laboratoriju pieredzes apmaiņu tabakas jomā ES⁶. 2006. gadā Komisija apspriedās ar regulatīvo komiteju par to, kā vislabāk veidot saikni starp regulatīvo komiteju un *GoToLab* sadarbības tīklu. Gan dalībvalstis, gan *GoToLab* sadarbības tīkla pārstāvji pārliecinoši atbalstīja ciešāku sadarbību.

Turpmākā rīcība

Laboratoriju sadarbības tīkls, kas darbojas un kam ir piešķirti atbilstoši līdzekļi, ir pamats dalībvalstu un Komisijas turpmākam kopīgam darbam tabakas izstrādājumu sastāvdaļu un emisiju jomā. Tādēļ Komisija ir apņēmusies veicināt sadarbību starp neatkarīgām tabakas laboratorijām⁷ ES, lai izveidotu kopīgas darbības pamatus tabakas sastāvdaļu un/vai dūmu emisiju analizēšanai un novērtēšanai. Lai uzlabotu direktīvas darbību, ir lietderīgi paplašināt arī Komisijas regulatīvās pilnvaras, ietverot tajās kritēriju izstrādi laboratoriju un citu pasākumu apstiprināšanai ar mērķi pastiprināt laboratoriju sadarbību un savstarpējo atzīšanu, ņemot vērā turpmākos direktīvas grozījumus.

Lai gan ISO standartus kritizē, starptautiskas vienošanās par iespējamām alternatīvām nav. Tādēļ Komisija šobrīd vēl neierosina pārskatīt spēkā esošos standartus. Komisija aktīvi interesējas par zinātnes un tehnikas attīstību šajā jomā un atgriezīsies pie šā jautājuma, kad būs vairāk starptautiskas vienprātības un būs panākta kopīga vienošanās par metodēm. Komisija uzskata, ka ir svarīgi, lai ES izmantotie standarti būtu saskaņā ar pārmaiņām starptautiskā līmenī.

⁵ Visas šobrīd izmantotās mērīšanas metodes balstās uz testēšanu ar ierīci, kura nav piemērota, lai novērtētu dūmu iedarbību uz cilvēku. Viena no iespējām, kā novērtēt iedarbību uz cilvēku, ir biomarkieru izmantošana, taču šajā jautājumā joprojām vajadzīgi turpmāki pētījumi.

⁶ Pirmajā sanāksmē piedalījās 5 dalībvalstis, proti, Francija, Vācija, Apvienotā Karaliste, Nīderlande un Zviedrija. *GoToLab* reglaments un dalībnieku saraksts pieejams *GoToLab* tīmekļa vietnē — <http://www.jrc.ec.europa.eu/project/gotolab/index.html>.

⁷ Neatkarīgas laboratorijas kritērijus skatīt praktiskajā ceļvedī „Cigarešu satura mērīšana un daži pamatnoteikumi laboratoriju apstiprināšanai”, 5. lpp., tīmeklī — http://ec.europa.eu/health/ph_determinants/life_style/Tobacco/Documents/best_practices_en.pdf.

5. MARKĒŠANA (5. PANTS)

5.1. Brīdinājuma uzraksti

Brīdinājuma uzrakstu izmantošana lielākoties noritējusi apmierinoši, lai gan dalībvalstis ziņoja par dažiem sarežģījumiem attiecībā uz pieeju izstrādājumiem, kas nav cigaretes (piemēram, ar roku tinamajai tabakai un novatoriskiem tabakas izstrādājumiem). Turklāt Komisija saņēma dažas sūdzības attiecībā uz 5. panta 6. punkta e) apakšpunkta īstenošanu, kurš nosaka, ka brīdinājuma uzrakstam jābūt visās tās dalībvalstīs oficiālajās valodās, kurā izstrādājums tiek laists tirgū. Īpaši jāuzsver, ka šī ir oficiāla prasība visās dalībvalstīs, kurās ir vairāk nekā viena valsts valoda, un nav spēkā atbrīvojumi vai teritoriāli izņēmumi (piemēram, lidostās). Komisija, pildot savus Līguma sarga pienākumus, pašlaik pēta minētos jautājumus.

5.2. Krāsaini attēli

Direktīvas 5. panta 3. punktā Komisijai dotas pilnvaras pieņemt papildu brīdinājumus krāsainu fotoattēlu vai citu ilustrāciju (attēlu) veidā. Lēmums ieviest attēlus ir dalībvalstu kompetencē.

Komisija pieņēma 42 primāro dokumentu izlases bibliotēku⁸ un tehniskās specifikācijas kombinētajiem brīdinājuma attēliem un uzrakstiem, ko izmanto uz dažādu izmēru iepakojumiem⁹. *SANCO* ģenerāldirektorāts arī paziņoja dalībvalstīm savu viedokli, ka jāievēro tās valsts brīdinājuma attēlu prasības, kurā izstrādājumu tirgos (mērķa valsts), nevis izstrādājuma ražošanas valsts prasības. Vairākos gadījumos ģenerāldirektorāts arī aicināja dalībvalstis ātri ieviest brīdinājuma attēlus uz visiem tabakas izstrādājumiem, kā arī uzsvēra, ka dalībvalstis drīkst papildināt kombinētos brīdinājumus ar smēķēšanas atmešanas atbalsta dienestu tālruņu numuriem, interneta adresēm vai citiem vizuāliem elementiem, kuri informē par pieejamo atbalstu tiem, kuri vēlas pārtraukt smēķēšanu. Šādas atsaucis iekļauj kombinētajiem brīdinājumiem paredzētajā brīdinājuma daļā¹⁰.

Ņemot vērā sagatavošanas darbu, Beļģija bijā pirmā ES dalībvalsts, kura ieviesa kombinētos brīdinājumus 2006. gada novembrī; no 2007. gada 10. jūnija tie attēloti uz katras Beļģijā pārdotās cigarešu paciņas. Līdz šim īstenošana noritējusi diezgan raiti. Nākamā valsts, kas sekos šim piemēram, būs Rumānija, kurā attēlu izmantošana būs obligāta no 2008. gada jūlija. Plānots, ka Apvienotajā Karalistē brīdinājumi uz cigarešu paciņām parādīsies no 2008. gada rudens, bet uz citiem tabakas izstrādājumiem — vēl pēc gada. Saskaņā ar Komisijai pieejamo informāciju arī Somija un Latvija ir pieņēmušas lēmumu pieprasīt brīdinājuma attēlu obligātu izmantošanu, bet pārējās dalībvalstis apsver brīdinājumu ieviešanu tuvā nākotnē.

---

⁸ Komisijas 2003. gada 5. septembra Lēmums 2003/641/EK par krāsainu fotoattēlu vai citu ilustrāciju izmantošanu uz tabakas izstrādājumu iepakojumiem, lai brīdinātu par ietekmi uz veselību, OV L 226, 10.9.2003., 24. lpp.

⁹ Šīs papildu specifikācijas noteiktas III pielikumā Komisijas 2006. gada 12. aprīļa Lēmumam C (2006) 1502 (galīgā redakcija), ar ko groza Komisijas 2005. gada maija lēmumu. Jaunie noteikumi papildināti ar neoficiālu norāžu dokumentu, kurā piemēru veidā aprakstīti brīdinājumu pielāgojumi valstīm, kurās ir viena vai trīs valsts valodas.

¹⁰ Lēmuma 2003/641/EK 4. panta 5. punkts.

Komisija arī noslēgusi autortiesību izmantošanas līgumus ar Jaunzēlandi un Šveici, ļaujot tām izmantot EK attēlu bibliotēku.

Nīderlandes valdība pasūtīja pētījumu, lai pārbaudītu Kanādā, Brazīlijā, Austrālijā un Jaunzēlandē publicētos pierādījumus par brīdinājuma attēlu iedarbīgumu. Pētījumā secināts, ka brīdinājumi ar attēliem ir iedarbīgāki nekā tikai brīdinājuma uzraksti, ja mērķis ir uzlabot zināšanas par smēķēšanas ietekmi uz veselību un veicināt apņemšanos atmet smēķēšanu¹¹.

Viedoklim, ka *TNCO* satura marķējums maldina patērētājus un ka tas būtu jānoņem no cigarešu paciņām, ir pārliecinoši atbalstītāji dalībvalstīs un Eiropas Parlamentā. Vairākas dalībvalstis lūdza ieviest kombinēto brīdinājumu obligātu izmantošanu uz visiem tabakas iepakojumiem, tādējādi veicinot to ieviešanu visās ES valstīs. Dalībvalstīs un Eiropas Parlamentā ir pārliecinoši atbalstītāji ierosinājumam obligāti ievietot informāciju par smēķēšanas atmešanas atbalsta dienestiem, palielināt brīdinājumu izmēru un izvietot attēlus abās paciņas pusēs.

Turpmākā rīcība

Komisija uzskata, ka visi šie ierosinājumi ir daudzsoļi, un tos izpētīs sīkāk, lai veiktu turpmākus grozījumus direktīvā. Papildu informācijas avots būs saskaņā PVO Pamatkonvenciju par tabakas kontroli izstrādātās norādes par iepakojumu un marķēšanu, kuras drīz tiks laistas klajā.

*Komisija šobrīd pārbauda iespējas attiecībā uz brīdinājumu izmēra palielināšanu, brīdinājuma attēlu obligātu ieviešanu abās paciņas pusēs un maksimālo *TNCO* robežvērtību aizstāšanu ar informāciju par atbalsta dienestiem un/vai citām vielām tabakas izstrādājumos (piemēram, marķējumu par izmantotajiem ĢMO).*

6. SASTĀVDAĻAS (6. PANTS)

6.1. Ziņošana par tabakas izstrādājumu sastāvdaļām

Lai izstrādātu saskaņotu ziņošanas kārtību tabakas izstrādājumu sastāvdaļu paziņošanai, kas ļautu labāk analizēt un salīdzināt informāciju, ko sniedz tabakas ražotāji, regulatīvā komiteja izveidoja darba grupu, kurā piedalās vairāki dalībvalstu eksperti un kurā Komisija ir priekšsēdētāja. Tika izstrādāti divi ziņošanas kārtības veidi: pirmais veids nosaka visu to informāciju par sastāvdaļām, kas ražotājiem jā dara pieejama valsts pārvaldes iestādēm, bet otrs ietver informāciju, kas jāsniedz sabiedrībai¹². Lai gan saskaņā ar spēkā esošo regulējumu tā nav juridiski saistoša, dalībvalstīm, ražotājiem un importētājiem jābūt gataviem lietot šo ziņošanas kārtību. Būtu ieteicams, ka datus iesniedz elektroniski. Šobrīd dalībvalstu grupa strādā, lai izveidotu tabakas izstrādājumu sastāvdaļu elektronisku datubāzi. Šis projekts ieteikts līdzfinansējuma saņemšanai no Kopienas 2007. gada Sabiedrības veselības aizsardzības programmas.

¹¹ *Research voor Beleid. Kleurenfoto's op tabaksverpakkingen - Ervaringen in andere landen. Een onderzoek in opdracht van het ministerie van VWS, Leiden, 2007. gada 22. janvāris. <http://www.research.nl/index.cfm/28.4072.c.html/VGP-2745670B.pdf>.*

¹² Praktiskais ceļvedis "Ziņošana par tabakas izstrādājumu sastāvdaļām" pieejams http://ec.europa.eu/health/ph_determinants/life_style/Tobacco/Documents/practical_guidance_en.pdf.

6.2. Administratīvā vienošanās ar Kopīgo pētniecības centru

Lai palīdzētu Komisijai un dalībvalstīm darbā ar tabakas izstrādājumu sastāvdaļām, *SANCO* ģenerāldirektorāts 2006. gadā parakstīja administratīvu vienošanos ar Komisijas Kopīgo pētniecības centru (*JRC*). Šī vienošanās, kura paredz finansiālas saistības EUR 558 502 apmērā, būs spēkā vienu gadu¹³. Paredzēta sadarbības termiņa pagarināšana ar līdzīgām finansiālajām saistībām, kopā trīs gadu garumā.

JRC izveidoja ekspertu grupu, lai izstrādātu orientējošus jautājumus datu par tabakas izstrādājumu sastāvdaļām analizēšanai un lai atbilstoši starptautiskām pārmaiņām šajā jomā izveidotu jaunu to sastāvdaļu sarakstu, kuras prioritārā kārtā vajadzētu pētīt sīkāk. Grupa apspriedīs arī jautājumus, kas attiecas uz atkarību un smēķēšanas pievilcību.

6.3. *REACH* regula

Darbs, ko saskaņā ar direktīvu veic sastāvdaļu jomā, ir cieši saistīts ar pārmaiņām *REACH* regulā¹⁴, kura līdztekus citām ķīmiskajām vielām attiecas arī uz tabakas izstrādājumu ķīmiskajām sastāvdaļām. Lai saskaņā ar direktīvu notiekošais darbs nepārklātos ar jau paveikto, būtu lietderīgi apkopot un ņemt vērā to informāciju par tabakas sastāvdaļām, kas pieejama saskaņā ar *REACH* regulu¹⁵.

Turpmākā rīcība

---

¹³ *JRC* ģenerāldirektorāts galvenokārt nodarbosies ar datu kopumu par tabakas sastāvdaļām analizēšanu un *GoToLab* sadarbības tīkla koordinēšanu, sniegs zinātniskus pamatojumus regulatīvā procesa vajadzībām, palīdzēs strādāt *SANCO* ģenerāldirektorātam kā galvenais koordinators darba grupai jautājumos par tabakas izstrādājumu reglamentēšanu, kas izveidota saskaņā ar Pamatkonvenciju par tabakas kontroli (*FCTC*), pārbaudīs un apkopos informāciju par tabakas izstrādājumu sastāvdaļām, uz kurām attiecas *REACH* regula, un pārbaudīs zinātniskos datus par atkarību.

¹⁴ Eiropas Parlamenta un Padomes 2006. gada 18. decembra Regula (EK) Nr. 1907/2006, kas attiecas uz ķīmikāliju reģistrēšanu, vērtēšanu, licencēšanu un ierobežošanu (*REACH*), un ar kuru izveido Eiropas Ķīmikāliju aģentūru, groza Direktīvu 1999/45/EK un atceļ Padomes Regulu (EEK) Nr. 793/93 un Komisijas Regulu (EK) Nr. 1488/94, kā arī Padomes Direktīvu 76/769/EEK un Komisijas Direktīvu 91/155/EEK, Direktīvu 93/67/EEK, Direktīvu 93/105/EK un Direktīvu 2000/21/EK. OV L 396, 30.12.2006., 1. lpp.

¹⁵ Iesniedzamā informācija minēta *REACH* regulas 10. līdz 13. pantā.

Komisija ir apņēmusies īstenot visus pasākumus, kas minēti Komisijas paziņojumā par REACH¹⁶.

Vairākas dalībvalstis un tabakas nozare vēlas, lai tiktu pieņemta obligāta ziņošanas kārtība par sastāvdaļām. Saistībā ar minēto, būtu jāapsver plašāku regulatīvo pilnvaru piešķiršana Komisijai, grozot direktīvas 9. pantu.

Varētu apsvērt ierosinājumu, ka dalībvalstis ražotājiem piemēro sodus par informācijas nesniegšanu, kā arī iespēju paplašināt iesniedzamās informācijas apjomu, piemēram, iekļaujot Hoffmann analizējamo vielu sarakstu.

Eiropas Parlaments rezolūcijā par Zaļo grāmatu „Virzība uz Eiropu, kas brīva no tabakas dūmiem: politikas iespējas ES līmenī” (ko Eiropas Parlaments pieņēma 24. oktobrī) lūdza Komisiju veikt turpmākus grozījumus direktīvā, piemēram, izstrādāt tabakā esošo atkarību izraisošo vielu un tabakas dūmos esošo vielu izsmeļošu sarakstu, kā arī padarīt publiski pieejamus visus esošos toksikoloģiskos datus par atkarību izraisošajām vielām un tabakas dūmu sastāvdaļām. Šos ierosinājumus skaidri un sīki izpētīs. Vēl stingrāka nostāja būtu aizliegt jebkādas atkarību izraisošas vielas tabakas izstrādājumos, izņemot gadījumus, kad ražotāji garantē to drošumu.

7. IZSTRĀDĀJUMA APRAKSTS (7. PANTS)

Līdz šim Komisija nav saņēmusi oficiālus iebildumus saistībā par šā panta īstenošanu. Tā turpinās sekot notikumiem saistībā ar šo noteikumu un vajadzības gadījumā iesniegs atbilstošus ierosinājumus.

8. TABAKA ORĀLAI LIETOŠANAI (8. PANTS)

Neierobežojot Austrijas, Somijas un Zviedrijas Pievienošanās akta 151. pantu, direktīvas 8. pants aizliedz laist tirgū orālai lietošanai paredzētu tabaku.

8.1. Zinātniskais atzinums

Lai labāk izprastu dažādu tabakas izstrādājumu, kas nav paredzēti smēķēšanai, ietekmi uz veselību un to lomu smēķēšanas atmešanā un uzsākšanā, SANCO ģenerāldirektorāts pieprasīja Iespējamā un jaunatklātā veselības apdraudējuma zinātniskās komitejas (SCENIHR)¹⁷ atzinumu.

2007. gada 21. jūnijā SCENIHR apstiprināja sākotnējo ziņojumu par tabakas izstrādājumu, kas nav paredzēti smēķēšanai, ietekmi uz veselību¹⁸, un tas tika nodots

¹⁶ Skatīt Komisijas paziņojumu par tabakas sastāvdaļām Padomes tīmekļa vietnē: http://register.consilium.europa.eu/pdf/en/06/st16/st16908-ad01_en06.pdf (REACH — 30. jautājums, tabakas deklarācija aprakstīta sākot no 16. lpp.). Kopā ar pārējām deklarācijām, kas attiecas uz REACH regulu, tā iekļauta vides Eiropadomes 2006. gada 18. decembra sanāksmes protokolā; minētajā sanāksmē pieņēma REACH (atsauce 160908/06, 1. papildinājums).

¹⁷ Uzdevums publicēts http://ec.europa.eu/health/ph_risk/committees/04_scenihr/docs/scenihr_q_004.pdf.

¹⁸ Sākotnējais atzinums pašlaik pieejams http://ec.europa.eu/health/ph_risk/committees/04_scenihr/scenihr_cons_06_en.htm.

sabiedriskai apspriešanai. Ieinteresētās un iesaistītās personas tika aicinātas izteikt piezīmes, izmantojot tiešsaistes komentāru sadaļu. Galīgo ziņojumu paredzēts pieņemt 2008. gada sākumā.

8.2. Orālās tabakas aizlieguma īstenošana

Direktīvas 8. pantā paredzētais orālās tabakas aizliegums vispārīgi ir transponēts dalībvalstu tiesību aktos. Taču ir grūti kontrolēt kontrabandu un nelikumīgu pārdošanu, jo īpaši, izmantojot internetu¹⁹.

Turpmākā rīcība

Galīgais zinātniskais atzinums par tabakas izstrādājumu, kuri nav paredzēti smēķēšanai, ietekmi uz veselību, veidos pamatu visiem turpmākajiem Komisijas riska pārvaldības lēmumiem šajā jautājumā.

9. PIELĀGOJUMI (9. UN 10. PANTS)

Ar direktīvu Komisijai piešķir regulatīvas pilnvaras pielāgot *TNCO* satura mērīšanas metodes, pielāgot brīdinājumus par ietekmi uz veselību un ieviest marķējumu identificēšanas un izsekojamības nolūkā. Direktīva neparedz Komisijai pilnvaras ieviest obligātu ziņošanas kārtību, pieņemt kritēriju sarakstu laboratoriju apstiprināšanai, pieņemt pasākumus laboratoriju sadarbības uzlabošanai vai grozīt kopējo sastāvdaļu sarakstu, kas paredzēts 12. pantā, pēc tā pieņemšanas. Ja šādu pasākumu pieņemšana būtu Komisijas kompetencē, varētu labāk nodrošināt direktīvas efektīvu īstenošanu.

Turpmākā rīcība

Lai uzlabotu direktīvas darbību, ir lietderīgi paplašināt Komisijas regulatīvās pilnvaras, ietverot laboratoriju apstiprināšanas kritēriju izstrādi²⁰, savstarpēju atzīšanu un pasākumus, kas paredzēti tabakas testēšanas un pārbaudes laboratoriju sadarbības veicināšanai, pilnvaras ieviest un grozīt ziņošanas kārtību par sastāvdaļām, un nākotnē — izveidot un grozīt kopējo sastāvdaļu sarakstu.

10. KOPĒJAIS SASTĀVDAĻU SARAKSTS (12. PANTS)

Ņemot vērā, ka saistībā ar 6. pantu vēl joprojām nav panākts pietiekams progress, Komisija nevarēja izstrādāt kopējā sastāvdaļu saraksta priekšlikumu. Lai veiktu nozīmīgu darbu saistībā ar specifiskām sastāvdaļām, ir vajadzīgi gan finansiālie, gan cilvēkresursi, kādi pašlaik nav pieejami.

¹⁹ Eiropas Kopienų Tiesa 2006. gada 18. maija spriedumā Lietā C-343/05 (Komisija pret Somiju) atzina, ka Somija attiecībā uz Ālandu provinci nav transponējusi aizliegumu laist tirgū zelējamo tabaku („snus”) un nav nodrošinājusi aizlieguma ievērošanu uz Somijā reģistrētiem kuģiem. 2007. gada oktobrī Komisija nolēma iesūdzēt Somiju Eiropas Kopienų Tiesā par minētā sprieduma nepildīšanu.

²⁰ Direktīvas pārskatīšanā būs jāņem vērā iespējamās izmaiņas, kas būs atkarīgas no rezultāta sarunām par „Eiropas Parlamenta un Padomes regulu, ar ko izklāsta akreditācijas un tirgus uzraudzības prasības saistībā ar ražojumu tirdzniecību”.

Turpmākā rīcība

Virzība šajā jomā ir atkarīga no tā, cik veiksmīgi norit darbs saskaņā ar 6. pantu. Iepriekšminētajā rezolūcijā Eiropas Parlaments lūdz Komisijai veikt turpmākus grozījumus direktīvā attiecībā uz sastāvdaļām, piemēram, ieviest aizliegumu lietot jebkādas piedevas, par kurām ražotāji un importētāji nesniedz pietiekamus datus, paredzēt tūlītēju aizliegumu izmantot jebkādas atkarību veicinošas piedevas un jebkādas piedevas, par kurām esošie toksikoloģiskie dati liecina, ka tās pašas par sevi vai pēc pirolīzes ir kancerogēnas, mutagēnas vai reproduktīvajai veselībai toksiskas.

Komisija pārbaudīs šos ierosinājumus. Tā arī apsvērs, vai saistībā ar pētniecības pamatprogrammu līdzfinansēt pētījumus par tabakas sastāvdaļu un/vai dūmu emisiju toksiskumu un īpaši par to, vai tās izraisa atkarību. Iespējams, ka pēc tam Komisija veiks arī citus pasākumus.

11. TABAKAS IZSTRĀDĀJUMU IMPORTS, PĀRDOŠANA UN PATĒRIŅŠ (13. PANTS)

Dažas dalībvalstis vērsa Komisijas uzmanību uz to, ka palielinās un kļūst biežāka tādu cigarešu tirdzniecība, kam pievienoti karamelu aromatizatori. Cigaretēs ar saldiem aromatizatoriem šķiet īpaši pievilcīgas jauniešiem, tāpēc tās var veicināt smēķēšanas uzsākšanu. Šāda veida izstrādājumus parasti noformē pievilcīgā, modernā iepakojumā, nosaukumā iekļauj pazīstamu zīmolu, kas saista jauniešu uzmanību.

Saskaņā ar direktīvas 13. pantu dalībvalstis var saglabāt vai ieviest stingrākus noteikumus tabakas izstrādājumu ražošanai, importam, pārdošanai un patēriņam, ja dalībvalstis tos uzskata par vajadzīgiem, lai aizsargātu sabiedrības veselību. Tomēr noteikumiem jāatbilst EK līgumam.

Turpmākā rīcība

Komisija aicina dalībvalstis vērot, kā attīstās tabakas izstrādājumu imports, pārdošana un patēriņš, un veikt atbilstošus pasākumus, lai saskaņā ar 13. pantu aizsargātu iedzīvotājus. Komisija apsvērs pasākumu piemērošanu saskaņā ar Direktīvu 98/34/EK pēc tam, kad saņems ziņojumu no dalībvalsts.

Lai mazinātu smēķēšanas uzsākšanu un visās dalībvalstīs vienlīdz labi aizsargātu ES patērētājus, tiks pētīta iespēja ieviest vispārēju (melnbaltu) standartveida iepakojumu visiem tabakas izstrādājumiem, lai samazinātu to pievilcību.

Komisija ņems vērā iespējamās izmaiņas, kas būs atkarīgas no sarunu rezultāta par „Eiropas Parlamenta un Padomes regulu, ar ko izklāsta akreditācijas un tirgus uzraudzības prasības saistībā ar ražojumu tirdzniecību”.

12. POTENCIĀLĀS PROBLĒMAS

12.1. Pašuztinamas cigaretes

Vairākas dalībvalstis uzsvēra, ka būtiski palielinās pašuztinamu cigarešu pārdošanas apjoms un attiecīgi arī patēriņš, īpaši jauniešu vidū. Uzskata, ka galvenokārt to

izraisa zemāka nodokļa likme pašuztinamajām cigaretēm (salīdzinot ar parastajām), tādējādi — zemākas mazumtirdzniecības cenas.

Dažas dalībvalstis arī pašuztinamajām cigaretēm piemēro maksimālās *TNCO* satura robežvērtības (10:1:10); pārējās dalībvalstīs nav ieviesta šāda prasība, jo līdz šim nebija nevienas starptautiski atzītas mērīšanas metodes.

Nesen attiecībā uz pašuztinamajām cigaretēm apstiprināja *ISO* metodes Nr. 15592 3. daļu.

Turpmākā rīcība

Izmantojot komitoloģijas procedūru, varētu pieņemt validētas un starptautiski atzītas mērīšanas metodes pašuztinamajām cigaretēm.

Kad nākamo reizi tiks pārskatīts tiesiskais regulējums attiecībā uz tabakas aplikšanu ar nodokļiem, Komisija plāno pievērsties pašuztinamo cigarešu nodokļa likmēm.

12.2. Jauni tabakas un nikotīna izstrādājumi

12.2.1. Potenciālais tirgus

Kad 2001. gadā pieņēma direktīvu, tās darbības joma paredzēja reglamentēt tirgū esošos tabakas izstrādājumus. Kopš direktīvas pieņemšanas tabakas izstrādājumu tirgus ir kļuvis arvien daudzveidīgāks. Līdztekus tam, ka tiek veidoti jauni tabakas un nikotīna izstrādājumi, daži tradicionālie tabakas izstrādājumi un lietošanas veidi kļūst populārāki.

12.2.2. Grūtības pārvaldības jomā

Jaunu ar tabaku un nikotīnu saistītu izstrādājumu parādīšanās rada jautājumu, vai līdzšinējie reglamentējošie noteikumi attiecībā uz tabakas izstrādājumiem un spēkā esošie farmācijas jomas un vispārējie pārtikas tiesību akti²¹ ļauj efektīvi darboties attiecībā uz visiem izstrādājumu veidiem.

Turpmākā rīcība

Komisija pētīs minētās problēmas regulatīvajā jomā, lai nodrošinātu vismaz to, ka jaunu tabakas un/vai nikotīna izstrādājumu laišana tirdzniecībā tiek pienācīgi reglamentēta EK līmenī, nodrošinot sabiedrības veselības un iekšējā tirgus mērķu ievērošanu. Komisija pārbaudīs arī saistību starp tabakas izstrādājumus reglamentējošiem noteikumiem un tiesību aktiem jaunu pārtikas produktu un farmācijas jomā.

13. IZSTRĀDĀJUMU DROŠUMATBILDĪBA

Eiropas Parlaments lūdza Komisiju piemērot izstrādājuma drošumatbildību attiecībā uz ražotājiem un ieviest ražotāja atbildību par visu veselības izmaksu segšanu, ko izraisa tabakas patēriņš. Kopiena ir parakstījusi Pamatkonvenciju par tabakas

²¹ Direktīva 2001/83/EK, OV L 311, 28.11.2001., Regula (EK) Nr. 178/2002, OV L 31, 1.2.2002., 1. līdz 24. lpp.

kontroli, kuras 19. pantā par izstrādājuma drošumatbildību visi līgumslēdzēji tiek aicināti apsvērt iespēju pieņemt tiesību aktus par civiltiesisko un kriminālatbildību, tostarp vajadzības gadījumā — kompensāciju — vai attiecīgas normas iekļaušanu esošajos tiesību aktos.

Turpmākā rīcība

Komisija pasūtīs pētījumu par to, kā vislabāk stiprināt izstrādājuma drošumatbildību attiecībā uz tabakas ražotājiem un importētājiem ES, un to atbildību par tādu veselības izmaksu segšanu, ko izraisa tabakas patēriņš. Turpmākā rīcība būs atkarīga no šā pētījuma rezultātiem.